

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Urtos/5/2022
Identifikačné číslo spisu:	6020010344
Dátum vydania rozhodnutia:	04.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6020010344.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč - Šeberu, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 4. októbra 2022 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného U. T., v konaní o upustení od výkonu zvyšku trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného U. T. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. augusta 2022, sp. zn. 3 Ntc/8/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného U. T. z a m i e t a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej „krajský súd“) uznesením zo 4. augusta 2022, sp. zn. 3Ntc/8/2020, podľa § 413 ods. 2 Trestného poriadku, v spojení s § 18 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov zamietol žiadosť odsúdeného U. T. o upustení od výkonu zvyšku trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Krajského súdu v Ostrave, Česká republika, z 25. októbra 2018, sp. zn. 35T/9/2017 právoplatným 26. marca 2019 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci, Česká republika, z 26. marca 2019, sp. zn. 2To/21/2019, uznaným na území Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, z 26. augusta 2020, sp. zn. 3Ntc/8/2020, právoplatným 24. septembra 2020, vo výmere 20 (dvadsať) rokov, so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Krajský súd svoje rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o upustení od výkonu zvyšku trestu odňatia slobody odsúdeného U. T. odôvodnil okrem iného tým (vychádzajúc pritom z vykonaného dokazovania), že stav odsúdeného je stabilizovaný a netrpí ochorením, ktoré by v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody zatiaľ nebolo zvládnuteľné tak, aby nedošlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu. Odsúdenému je poskytovaná potrebná zdravotná starostlivosť. Zároveň žiadne relevantné skutočnosti a okolnosti nepreukazujú, že by s ním bolo zaobchádzané nehumánne, resp. že by nebola rešpektovaná jeho ľudská dôstojnosť. Za najdôležitejšie považoval zistenie, že odsúdený netrpí nevyliciteľnou životu nebezpečnou

chorobou, ani nevyliciteľnou duševnou chorobou. V nadväznosti na uvedené krajský súd konštatoval, že úvahy o stálom zhoršovaní zdravotného stavu, ako aj subjektívny pocit o poskytovaní nedostatočnej starostlivosti, preto samy osebe nemôžu byť podkladom pre tak závažné rozhodnutie, ktorým rozhodnutie o upustení od výkonu zvyšku trestu odňatia slobody nepochybne je, prihliadajúc aj na závažnosť spáchanej trestnej činnosti a výmeru zvyšku trestu odňatia slobody, ktorú má odsúdený ešte vykonať. Za týchto okolností návrh odsúdeného o upustení od výkonu trestu odňatia slobody ako nedôvodný zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený U. T. (ďalej tiež „odsúdený“) v zákonom stanovenej lehote, prostredníctvom obhajcu JUDr. Juraja Remšíka, LL.M, sťažnosť.

V písomných dôvodoch podanej sťažnosti odsúdený vyjadril názor, že krajský súd sa nedostatočne zaoberal dôvodmi jeho návrhu o upustenie od výkonu zvyšku trestu odňatia slobody a nesprávne vyhodnotil jeho zdravotný stav. V tomto kontexte uviedol, že je úplne slepý a zároveň mu bola diagnostikovaná duševná choroba, pričom ani nemožno očakávať, že by v dohľadnej dobe sa jeho zdravotná prognóza vyvíjala pozitívnym smerom, práve naopak, podľa jeho názoru je viac pravdepodobné, že sa bude vyvíjať negatívnym smerom a prerastie do ťažkého duševného ochorenia. Opätovne poukázal na to, že vo výkone trestu odňatia slobody nemá vytvorené také podmienky, aby bola rešpektovaná jeho ľudská dôstojnosť tak, aby výkon trestu odňatia slobody nespôsovoval zhoršenie jeho zdravotného a duševného stavu. Podotkol, že je odkázaný len na pomoc odsúdených, preto sa cíti menejcenný a bezmocný, čo sa odráža na jeho psychickom stave. Z toho dôvodu nesúhlasil s vyjadrením lekára oddelenia neurológie a iných špecializovaných odborov - Nemocnica pre obvinených a odsúdených ÚVTOS Trenčín, že jeho zdravotný stav mu umožňuje výkon trestu odňatia slobody v prispôbených podmienkach. So zreteľom na uvedené skutočnosti zastával názor, že potreba výkonu trestu musí ustúpiť potrebe humánneho zaobchádzania s odsúdeným a rešpektovaniu jeho ľudskej dôstojnosti, v súlade s čl. 16 ods. 2 Ústavy SR a čl. 40 Ústavy SR, ako aj čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie krajského súdu zrušil a návrhu odsúdeného U. T. o upustenie od výkonu zvyšku trestu odňatia slobody podľa § 413 ods. 2 Trestného poriadku vyhovel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako nadriadený súd preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť, ako i konanie tomuto výroku napadnutého uznesenia predchádzajúce a dospel k záveru, že podaná sťažnosť nie je dôvodná.

Podľa § 29 zákona č. 549/2011 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmienčného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 413 ods. 2 Trestného poriadku súd môže upustiť od výkonu trestu odňatia slobody alebo jeho zvyšku ak zistí, že odsúdený ochorel na nevyliciteľnú životu nebezpečnú chorobu alebo nevyliciteľnú duševnú chorobu.

Ustanovenie § 413 ods. 2 Trestného poriadku umožňuje súdu fakultatívne vydať rozhodnutie, ktorým upustí od výkonu trestu odňatia slobody alebo jeho zvyšku ak zistí, že odsúdený ochorel na nevyliciteľnú životu nebezpečnú chorobu alebo nevyliciteľnú duševnú chorobu. Nevyliciteľnou životne nebezpečnou chorobou je taká choroba, ktorej následky na zdraví bez ohľadu na dĺžku trvania vedú k úmrtiu odsúdeného. Nevyliciteľnou duševnou chorobou je taká choroba, ktorá síce vo svojich dôsledkoch nespôsobuje smrť postihnutého, ale jeho nespôsobilosť vnímať okolitý svet a reagovať naň spôsobom primeraným duševne zdravému človeku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za nevyhnutné uviesť, že pri rozhodovaní o upustení od zvyšku trestu odňatia slobody § 413 ods. 2 Trestného poriadku súd musí vychádzať z povinnosti zistiť skutkový stav veci, pričom dôsledné uplatňovanie tejto zásady predpokladá vykonanie všetkých do úvahy prichádzajúcich a dostupných dôkazov vrátane znaleckého dokazovania, zameraných na náležité objasnenie povahy choroby (R 14/1996).

Z listinných dôkazov, ktoré mal najvyšší súd k dispozícii vyplýva, že odsúdený U. T. svoj návrh na upustenie od výkonu zvyšku trestu odňatia slobody (č. l. 102) odôvodnil tým, že je úplne slepý - trpí diagnózou praktická slepota. Ide o stav trvalý a nezvratiteľný. Svoje tvrdenie podporil predložením lekárskej správy z 12. júla 2017 (č. l. 105). Zdôraznil, že v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody nemá vytvorené dostatočné podmienky, aby mu bola poskytovaná adekvátne starostlivosť. Podotkol, že je odkázaný len na pomoc ostatných odsúdených, preto sa cíti menejcenný a bezmocný, čo sa odráža na jeho psychickom stave. Z toho dôvodu zastával názor, že potreba výkonu trestu musí ustúpiť potrebe humánneho zaobchádzania s odsúdeným a rešpektovaniu jeho ľudskej dôstojnosti, v súlade s čl. 16 ods. 2 Ústavy SR a čl. 40 Ústavy SR, ako aj čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Zo stanoviska primára oddelenia neurológie a iných špecializovaných odborov - Nemocnica pre obvinených a odsúdených ÚVTOS Trenčín (č. l. 108) vyplýva, že odsúdený U. T. trpí nevyliciteľnou chorobou - kompletnou stratou zraku (slepotou), ktorá však nie je priamo životu nebezpečná. Okrem uvedeného ochorenia, bola u odsúdeného diagnostikovaná duševná choroba - depresívna porucha správania, pričom táto duševná choroba je liečená a jeho stav je stabilizovaný. V prípade zhoršenia zdravotného stavu odsúdeného, Zbor väzenskej a justičnej stráže (ďalej tiež „ZVJS“) dokáže zabezpečiť špecializovanú zdravotnú starostlivosť. Diagnostikované ochorenia umožňujú vykonávať trest trestu odňatia slobody v podmienkach ZVJS.

Zo stanoviska Generálneho riaditeľstva ZVJS Bratislava vyplýva, že u odsúdeného bola diagnostikovaná - kompletná strata zraku, ktorú je možné charakterizovať ako nevyliciteľné ochorenie, zasahujúce do denných činností, avšak aktuálne umiestnenie menovaného v oddiele odsúdených so zdravotným postihnutím rešpektuje jeho zdravotné obmedzenia. Ide o chronické ochorenie, ktoré spadá pod dispenzárnu starostlivosť špecialistov. Odsúdený sa okrem vyššie uvedeného ochorenia lieči na depresívnu poruchu - ľahkého stupňa. Zdravotný stav odsúdeného je stabilizovaný a umožňuje výkon trestu odňatia slobody v prispôbených podmienkach. V prípade potreby je možné poskytnúť odsúdenému potrebnú zdravotnú starostlivosť v zdravotníckych zariadeniach ZVJS.

Vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že krajský súd postupoval správne, ak v napadnutom uznesení konštatoval, že odsúdený U. T. netrpí nevyliciteľnou životu nebezpečnou chorobou, ani nevyliciteľnou duševnou chorobou, ktorá zásadným spôsobom sťažuje schopnosť odsúdeného podrobiť sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody, prípadne chápať jeho zmysel. Najvyšší súd pripomína, že upustiť od výkonu trestu odňatia slobody je možné len v tom prípade, ak by odsúdený ochorel na nevyliciteľnú životu nebezpečnú chorobu alebo nevyliciteľnú duševnú chorobu, čo v danom prípade preukázané nebolo.

S poukazom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že u odsúdeného U. T. nie sú splnené podmienky na upustenie od výkonu zvyšku trestu odňatia slobody v zmysle § 413 ods. 2 Trestného poriadku, na uvedenom závere nič nezmenili ani sťažnostné námietky odsúdeného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto sťažnosť odsúdeného U. T. podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.